

Утвърждавам:

X

Теодора Николова
Директор

Заповед № РД-10-28/17.09.2026 г.

ПЛАН - ПРОГРАМА
ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО
ОБРАЗОВАНИЕ
В ГПЧЕ „РОМЕН РОЛАН“, СТАРА ЗАГОРА
ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2026/2027 ГОДИНА

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Същност

Гражданското образование и възпитание се осъществява съгласно изискванията на Наредба № 13/21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование като система от дейности, ориентирани към формиране на нагласи в учениците и създаване на модели на поведение за активно участие в демократичните процеси на обществото.

Тенденция в съвременните общества е образованието да се обръща към по-висши потребности на младия човек – съпричастност, чувство за принадлежност, възможност за самоактуализация.

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимносвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.

Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

- Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
- Екологичното образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
- Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

2. Насоки

- Патриотично възпитание и изграждане на национално самочувствие
- Възпитание в духа на общочовешките ценности, важен елемент от които е чувството за осмислена личностна, родова и национална идентичност;
- Толерантност и интеркултурен диалог;
- Финансова, правна, медийна и дигитална грамотност;
- Военно обучение и защита на родината;
- Безопасност на движението по пътищата;
- Защита на населението при бедствия, аварии и оказване на първа помощ;
- Превенция на насилието, кибертормоза, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
- Адекватно поведение при терористична заплаха;
- Превенция и противодействие на корупцията;
- Кариерно ориентиране.

3. Реализиране

Създаване на архив с материали по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование в помощ на класните ръководители.

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват:

- в часа на класа, включително и чрез ученическото самоуправление;
- в извънкласни дейности и занимания по интереси;
- в рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие по реда и при условията на държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в процеса на придобиване на общообразователната подготовка се осъществяват интегрирано и чрез самостоятелен учебен предмет Гражданско образование. Неговото интегриране се осъществява чрез ориентиране на обучението по общообразователните предмети към придобиване на ключовите компетентности по чл. 77, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО). Изучаването на учебния предмет Гражданско образование в XI и XII клас се осъществява в съответствие с държавния образователен стандарт за учебния план, за общообразователната подготовка и с учебните програми по предмета.

4. Акценти

- Здравно образование – култура за водене на здравословен начин на живот;
- Превенция на зависимостите (наркотични вещества, алкохол, тютюнопушене, вейпове и райски газ);
- Сексуално образование и превенция на СПИН и други ППИ;
- Превенция срещу радикализма и екстремизма;
- Противодействие срещу проявите на агресия и кибертормоз;
- Действия при природни бедствия, аварии, пожари и извънредни ситуации;
- Професионално ориентиране и кариерно развитие;
- Умения за решаване на конфликти и медиация;
- Физическа култура, спорт и здравословен начин на живот;
- Военно обучение и защита на родината;
- Превенция и поведение при терористична заплаха;
- Превенция и противодействие на корупцията.

II. ЦЕЛИ

Целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са:

1. Изграждане на автономна и активна личност, която:

- а)** разбира и отстоява общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките права, участва в гражданския, политическия и социалния живот по отговорен, съзидателен и ефективен за себе си и за обществото начин;
- б)** познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество, икономическите и политическите реалности на глобализацията се свят;
- в)** зачита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признава правото и ценността на различието, приема равнопоставеността на всички в общото социално пространство;
- г)** осъзнава и цени своята културна идентичност;
- д)** взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
- е)** изразява обосновано и критично гражданската си позиция;
- ж)** взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност и способност да си поставя цели, да планира и да обосновава действията си;
- з)** носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;
- и)** подбира адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;
- й)** познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;
- к)** познава механизмите на публичните институции и гражданското общество за прилагане на споделена отговорност за опазване на околната среда и проявява готовност за участие в тях;
- л)** умее да прави връзки между отделни сфери на обществения живот и да разбира причините за социалните неравенства, екологичните и глобалните предизвикателства.

2. Функциониране на образователната институция като автономна, активна и саморазвиваща се общност, която:

- а)** възпитава в демократичните ценности;

- б) насърчава инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователния процес;
- в) утвърждава устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от различни форми на агресия и дискриминация;
- г) изгражда и поддържа позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани със здравето, екологията, гражданското участие, межкултурната толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение;
- д) създава позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентности, включително и чрез формите на ученическото участие и самоуправление.

III. УЧИЛИЩНА ПОЛИТИКА

Училищната политика за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование е насочена към изграждане и поддържане на демократична училищна организационна култура, която насърчава спазването на споделени правила, процедури, традиции и колективни ценности.

Неизменна част от училищната политика за подкрепа са:

1. Определянето на училищни ритуали, свързани със:

- а) откриването и закриването на учебната година;
- б) връчването на свидетелствата за основно образование и дипломите за средно образование;
- в) награждаването на отличили се ученици и учители;
- г) поддържането на училищен кът и съхраняването на училищното знаме;
- д) честването на националния празник, на официалните празници, на дните на национални герои и будители, на празника на патрона на училището;
- е) изпращането на завършващите зрелостници;
- ж) традиционни срещи на бивши възпитаници на училището (Алумни).

2. Критерии и ясни изисквания за допустимото и недопустимото облекло и вид на учениците в учебните часове;

3. Възпитаването в трайни навици за отдаване на почит и израз на националното самосъзнание чрез:

- а) изслушване на националния химн в тържествени за училището моменти;
- б) поставяне на националния флаг в двора и сградата на училището.

IV. ЗАДАЧИ

1. Изграждане на култура на поведение в ученическата общност и готовност за участие в общоучилищния живот.
2. Изграждане на здравна и екологична култура.
3. Подкрепа за информиран самостоятелен избор на професионален път на реализация.
4. Изграждане на национално самочувствие и отговорност за пълноценен живот.
5. Противодействие на агресията и кибертормоза чрез изграждане на умения за решаване на възникнали конфликтни ситуации по ненасилствен начин, по пътя на диалог и сътрудничество.
6. Изграждане на национално самочувствие и отговорност в учениците, възпитаване на инициативност и подготовка за пълноценен начин на живот.

7. Формиране на умения за приемане на различията и културното многообразие в обществото, преодоляване на предразсъдъците и стереотипите в общуването.

V. ДЕЙНОСТИ

1. Дейности на ниво „Клас“

Съгласно чл. 11 от Наредба № 13/21.09.2016 г., в часа на класа гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование освен чрез обучение за придобиване на компетентности, се осъществяват чрез занимания, дейности и проекти по следните тематични области:

- Патриотично възпитание и изграждане на национално самочувствие;
- Толерантност и интеркултурен диалог;
- Финансова и правна грамотност, включително избор на първо работно място;
- Военно обучение и защита на родината;
- Безопасност на движението по пътищата (БДП);
- Защита на населението при бедствия и аварии и оказване на първа помощ;
- Превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
- Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
- Превенция и противодействие на корупцията;
- Електронно управление, дигитална и медийна грамотност.

Срок: м. IX 2026 г. – м. VI 2027 г.

Отговорници: Класни ръководители

РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ОРГАНИЗИРАНЕ НА ЧАСА НА КЛАСА

Тематична област	Клас				
	VIII	IX	X	XI	XII
Патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие	4	4	4	4	4
Толерантност и интеркултурен диалог	1	1	1	1	1
Финансова и правна грамотност, вкл. и „Моето първо работно място“	2	2	2	2	12
Военно обучение и защита на родината			5	5	
Безопасност на движение по пътищата	4	4	4	1	1
Защита на населението при бедствия, аварии и катастрофи, оказване на първа помощ.	5	5	5	3	3
Превенция на насилието, справяне с гнева и с агресията, мирно решаване на конфликти.	2	2	2	2	2
Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха, киберзащита.	2	2	2	2	2
Кариерно ориентиране.			1		
Превенция и противодействие на корупцията.	2	2	2	2	2
Електронно управление и медийна грамотност.		1	1	4	
Общо брой часове:	22	23	29	26	27

2. Дейности на ниво „Училище“

I. Възпитаване в гражданска отговорност, институционален ред и толерантност:

1. Учебна, извънкласна и извънучилищна дейност.

Срок: Постоянен | Отг.: Учители

2. Спазване на Правилника за дейността на гимназията.

Срок: Постоянен | Отг.: Класни ръководители, учители

3. Поставяне на „Правила за работа и отношения в класа“.

Срок: до края на м. IX 2026 г. | Отг.: Пед. съветник, психолог, класни ръководители

4. Спазване на ЗБУВОТ:

- **Практическо занятие при бедствия и аварии**

Срок: м. X 2026 г. и м. III 2027 г. | Отг.: Зам.-директор АСД, учители

- **Практическо занятие за противодействие на тероризма**

Срок: м. XI 2026 г. и м. IV 2027 г. | Отг.: Зам.-директор УД/АСД

5. Изготвяне на План за Ученическия съвет

Срок: м. X 2026 г. | Отг.: Председател на УС, психолог, пед. съветник

II. Изграждане на гражданска култура чрез уважение към общността и традициите:

1. Честване на официални национални празници.

Срок: Постоянен | Отг.: Учители по История, пед. съветник, класни р-ли

2. Училищни събития и празници:

- **Патронен празник на гимназията**

Срок: м. 29.01.2027 г. | Отг.: Ръководството, главни учители

- **Ден на таланта**

Срок: м. VI 2027 г. | Отг.: УС, психолог, пед. съветник, библиотекар

- **Участие в градското шествие за 24 май**

Срок: 24.05.2027 г. | Отг.: Директор, зам.-директори, учители

- **Ден на отворените врати**

Срок: м. VI 2027 г. | Отг.: Председатели на МО, психолог, пед. съветник

3. Сътрудничество с родители, обществен съвет, училищно настоятелство и алумни клуба.

Срок: Постоянен | Отг.: Директор, зам.-директори, учители

III. Здравно, екологично и интеркултурно възпитание:

1. Беседи и информационни материали.

Срок: Постоянен | Отг.: Медицински специалист, учители

2. Здравни теми в часа на класа – наркомания, алкохол, вейпове, сексуална култура.

Срок: Постоянен | Отг.: Класни ръководители

3. Подобрене на интериора „Училището – мой втори дом“.

Срок: м. X 2026 г. | Отг.: Учители, домакин

4. Превенция на зависимости:

- **Световен ден за борба с тютюнопушенето**

Срок: 31.05.2027 г. Срок: Постоянен | Отг.: Директор, зам.-директори, учители

- **Световен ден за борба срещу СПИН**

Срок: 01.12.2026 г. Срок: Постоянен | Отг.: Директор, зам.-директори, учители

5. Екологично образование

- Трета седмица на ноември – Европейска седмица за намаляване на отпадъците / Ден на рециклиране
- 21 март – Международен ден на гората
- 22 март – Световен ден на водата
- 22 април – Международен ден на Земята

Срок: съответния месец Отг.: Класни ръководители, учители

IV. Развиване на физическата дееспособност:

1. Спортен календар на гимназията.

Срок: м. X 2026 г. | Отг.: Учители по ФВС

2. Формиране на училищни отбори.

Срок: м. X 2026 г. | Отг.: Учители по ФВС

3. Провеждане на спортни турнири (шах, волейбол „Тома Пенчев“, баскетбол, футбол).

Срок: съгласно график | Отг.: Учители по ФВС

V. Развитие на творческата активност:

1. Участие в олимпиади, състезания и конкурси.

Срок: съгласно график Срок: Постоянен | Отг.: Директор, зам.-директори, учители

2. Участие в регионални, национални и международни проекти.

Срок: съгласно график Срок: Постоянен | Отг.: Директор, зам.-директори, учители

VI. Патриотично възпитание и традиции:

1. Беседи за межкултурните различия.

Срок: Постоянен Срок: Постоянен | Отг.: Класни ръководители, учители

2. Ден на християнското семейство

Срок: м. XI 2026 г. Срок: Постоянен | Отг.: Класни ръководители, учители

3. Отбелязване на Деня на народните будители

Срок: м. I.XI.2026 г. | Отг.: класни ръководители, библиотекар, ЕКК История и цивилизации

4. Световен ден на театъра

Срок: 27.03.2027 г. | Отг.: библиотекар

5. Световен ден на книгата

Срок: 23.04.2027 г. | Отг.: библиотекар

6. Маратон на четенето

Срок: м. IV 2027 г. | Отг.: библиотекар

VI. КОНТРОЛ

1. Контролът се осъществява от директора на гимназията.
2. Текущият контрол се осъществява съгласно плана за контролната дейност на директора и заместник-директорите.
3. Отчитането се извършва на Педагогически съвет в края на всеки срок / учебна година.

Настоящата План-програма е приета на заседание на педагогическия съвет с протокол № 13 / 14.09.2026 г.